

dalmatinskiportal.hr (naslovnica)

Naslovnica (naslovnica)

Najnovije (najnovije)

Vijesti (vijesti)

Sport (sport)

Život (zivot)

Hrvatska (hrvatska)

Video (video)

Hedonistika (hedonistika)

Ostale rubrike

Traži (trazilica)

(naslovnica)

Hrvatska u udžbenicima povijesti susjednih zemalja

Piše: Ivica Radoš

(kolumna/hrvatska-u-udžbenicima-povijesti-susjednih-zemalja)

Srbijanski udžbenici o 20. stoljeću: Draža je bio najveći gerilac Europe, ustaše su pobili 700.000

najnovije

najčitanije

2 h Vlada objavila nove cijene goriva
</energija-i-ekologija/vlada-objavila-nove-cijene-goriva/221950>

3 h NOVI DETALJI STRAVE U VARAŽDINU
Obitelj dva dana boravila u mjestu, dva dana u Zagrebu i dva dana u Splitu
</hrvatska/novi-detalji-strave-u-varazdinu-obitelj-dva-dana-boravila-u-mjestu-dva-dana-u-zagrebu-i-dva-dana-u-splitu/221949>

3 h FOTO/VIDEO Matej Čeko 'zagrijao' (buduće) studente na Adventu na kampusu

<https://digitalnadalmacija.hr/Dalmatia-Startup-Community>

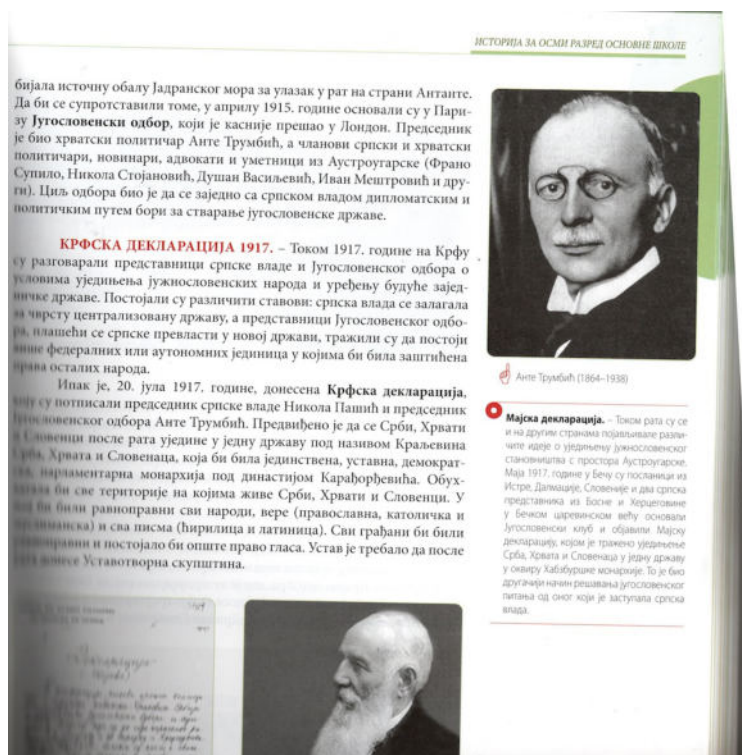
Srba u Jasenovcu, a Krajina je pala zbog strane pomoći HV-u

Podijeli 40

Analiziramo gradivo susjednih zemalja

Srpsko viđenje stvaranja Jugoslavije posve se razlikuje od viđenja drugih naroda bivše države, posebno Hrvata, Slovenaca i Crnogoraca. Udžbenik za 8. razred osnovne škole s odabranim istorijskim izvorima iz 2021. (autori **Dragomir Bondžić** i **Kosta Nikolić**) dosta prostora posvećuje ideji jugoslavenstva koja je, kako se navodi, stalno bila prisutna u 19. stoljeću, a slavenski narodi u Austro-Ugarskoj čekali da ih Srbija 'oslobodi'.

'Pomoć u oslobođenju od austrougarske vlasti očekivali su ne samo Srbi već i Hrvati i muslimani s tog prostora'.

Dosta se piše o genezi stvaranja jugoslavenske ideje, Jugoslavenskom odboru, **Antu Trumbiću** (ne i o **Frani Supilu**) itd.

Dalmatinska
Energetska
Agencija

POSTAVLJANJE
FOTONAPONSKOG SUSTAVA
NA KUĆU ILI ZGRADU

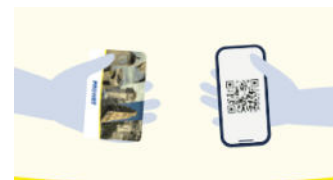
(<https://www.dea-sdz.hr/>)

(<https://www.vsb.energy/hr/hr/drustvo/u-hrvatskoj/>)

(<http://zelenoimodro.hr/>)

PROMET

(<https://moj.promet-split.hr/>)

(<https://dizajnist.com>)

Prema udžbeniku, cilj je zapravo bio ujedinjenje svih Srba u jednu državu, ne samo ratom i uz pomoć saveznika nego i 'na druge načine'. Stoga je srbijanska Vlada poticala stvaranje Jugoslavenskog odbora u koji bi ušli predstavnici južnoslavenskih naroda u Austro-Ugarskoj...

No, kad je regent **Aleksandar Karađorđević I.** 1. prosinca 1918. proglasio ujedinjenje i stvaranje Kraljevine SHS, autori udžbenika zaključuju: 'Time je bio ostvaren ratni cilj Srbije, za čije je ostvarenje ona dala velike ljudske i materijalne žrtve tijekom Prvog svjetskog rata. U novu državu Srbija je unijela svoju državnost i uspjela je da ujedini u jednoj državi sve Srbe'.

Objavljena je i fotografija ulaska srpske vojske u Zagreb na Jelačić plac.

Udžbenik se dalje bavi poviješću Kraljevine pod Karađorđevićima pa tako i političkim životom, među ostalim, **Stjepanom Radićem** i Hrvatskom republikanskom seljačkom strankom (HRSS), najutjecajnijom hrvatskom strankom.

'Njen stav je bio da su Hrvati i Srbi dva posebna naroda i da Hrvati treba prvo da se izbore za svoju samostalnu državu pa da se onda ujedine sa Srbijom. Do 1925. poslanici HRSS-a nisu sudjelovali u radu narodne skupštine. Te godine su, na iznenađenje jugoslavenske javnosti, prihvatili monarhiju i promijenili ime stranke u Hrvatsku seljačku'.

A kakav bi to bio srpski udžbenik, a da se u njemu ne optužuje Katolička crkva?!

'Jugoslavenska rimokatolička hijerarhija podržala je formiranje Kraljevine SHS zbog očuvanja katoličkih zemalja naseljenih Slovencima i Hrvatima. Početno jugoslavenstvo, međutim, postepeno se pretvorilo u neprijateljstvo prema Kraljevini, jer je država suzbijala izražene klerikalne pretenzije Katoličke crkve'.

No, sukob centralističke i federalističke struje rezultirao je zločinom odnosno atentatom na zastupnike HSS-a što se u skupštini opravdava 'atmosferom'. Nigdje ni riječi o tome da je atentat potican i planiran.

'U krajnje zapaljivoj atmosferi radikalski poslanik **Puniša Račić** pucao je sa skupštinske govornice. Tom prilikom ubijeni su poslanici HSS-a **Pavle Radić** i **Đuro Basariček** i teško je ranjen Stjepan Radić, koji je mjesec dana kasnije u Zagrebu preminuo od posljedica atentata. Atentat je uzburkao hrvatsku javnost'.

U kontekstu međunarodnih promjena, bojeći se revizionizma Austrije i Mađarske, kralj **Aleksandar** je 1934. otputovao u Francusku, ali je na njega izvršen atentat 9. listopada.

'Atentatori su bili pripadnici hrvatskog Ustaškog pokreta i Makedonske revolucionarne organizacije, koji su imali pomoć Mađarske i Italije'.

Kako je politički život Kraljevine opterećivalo neriješeno hrvatsko pitanje, kolovoza 1939. konačno je postignut sporazum Cvetković-Maček i stvorena je Banovina Hrvatska čemu Srbi u svojim udžbenicima pripisuju veliki prostor i značenje, ali ujedno imaju i 'argument' protiv sporazuma.

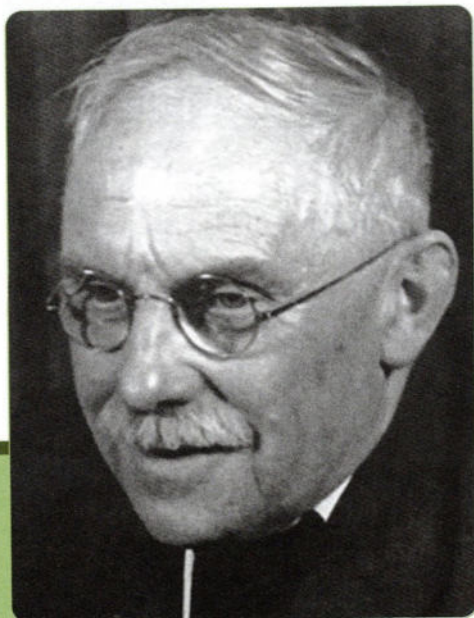
'Banovina je dobila svoj sabor i široko polje nadležnosti. A **Maček** je postao potpredsjednik jugoslavenske Vlade. Srpski vladajući krugovi nisu, međutim, osigurali Srbima u Banovini ni minimum autonomije. S druge strane, Maček je smatrao da je Banovina Hrvatska prvi korak u ostvarivanju hrvatskih interesa', piše u udžbeniku za 8. razred.

ИЗБОРНИ ПЛАКАТ
МИЛАНА СТОЈАДИНОВИЋА, 1938.

ДРАГИША ЦВЕТКОВИЋ

ВЛАТКО МАЧЕК

ПАД

странка, с Властевала реше
номна права
Скупштине
рао с Милан
ница на које
би те једини
хрватске зах

Исто
мократизаци
вате у њихо
избора деце
талици убед
изборима ли
листом Удру
било јавно
ни Стојадие
више није од
у фебруару
де постао је
првог намес
ма и водити

СПС

СКА. – До
кнез Павле
шење нацис
Хрвате, да б
сложених п
ковић–Маче
челу. Банов
бановине и
свој сабор и
ник југосло
бедили Срб
гој страни,
хрватских и
новим тери
ским полит
српске тери
је било спр

УО

новићеву с
лијом у еко
године, пре
припадају
ник енглес

U prilogu je objavljen sporazum Cvetković-Maček, karta Banovine te grb: šahovnica sa srpskom kraljevskom krunom iznad. Sve uz fotografije **Cvetkovića** i Mačeka i potpisivanja sporazuma.

Međutim, Banovina nije zaživjela, a sporazum Cvetković-Maček Srbi su počeli opstruirati. Početak Drugog svjetskog rata zasjenio je sve rasprave o Banovini. Za travanjski slom i raspad Jugoslavije 1941. za samo 11 dana autori optužuju Hrvatsku u kojoj 'gotovo da nije ni bilo otpora Nijemcima, a nešto bolja situacija je bila u Sloveniji'.

Kako su dijelovi Jugoslavije podijeljeni između Njemačke, Mađarske, Bugarske, Italije, a na preostalom stvorene države - NDH, Srbija pod upravom Njemačke i Crna Gora - na čelu s režimima koji su podobni silama Osovine, pokušava se opravdati pronacistički režim **Milana Nedića** u Srbiji i njegova kolaboracija u udžbenicima. Nedić je, eto, 'pristao' surađivati s Njemačkom 'kako bi se spriječilo daljnje stradanje srpskog naroda'.

'Treba istaći da je Nedićev Komesarijat za izbjeglice osigurao smještaj i hranu za više od 400.000 tisuća srpskih izbjeglica iz Hrvatske i s drugih okupiranih područja'.

Nezavisna Država Hrvatska u srbijanskim udžbenicima zauzima posebno mjesto i puno prostora. Autori se doslovce natječu tko će napisati veći broj 'žrtava ustaškog terora'. Inače se i izravno i neizravno kroz sve udžbenike provlači teza o genocidnosti cijelog hrvatskog naroda.

Prema udžbeniku za 8. razred (autori Dragomir Bondžić i Kosta Nikolić) 'proglašenje NDH se poklapalo s **Hitlerovim** planovima razbijanja Jugoslavije. A NDH je podržao i katolički kler'.

Potom se optužuje NDH u kojoj je 'pravoslavna vjeroispovijest proglašavana 'grčkoistočnim', pravoslavne vjerske škole su ukinute, upotreba ćirilice je zabranjena, Srbi su otpušteni, pljačkani, hapšeni i odvođeni u logore...':

Masovna ubojstva su, kako se navodi, počela krajem travnja, zahvaćajući Hercegovinu, Bosnu, Liku, Kordun, Baniju, zapadnu Slavoniju...

'Tražeći spas do polovine jula u Srbiju je pobjeglo 85.000 Srba'.

U lekciji o NDH ocrnjuje se **Alojzije Stepinac**.

'U Prvom svjetskom ratu borio se najprije kao austrougarski oficir, a potom i kao dobrovoljac u srpskoj vojsci na Solunskom frontu. NDH je pozdravljao kao katoličku državu, blagoslivljao je **Antu Pavelića** i prihvatio politiku prekrštavanja pravoslavnog stanovništva'.

U udžbeniku Stepinca se optužuje da je na katoličanstvo preveo 250.000 Srba, a napada se i **Papu Pija XII**.

U posebnom okviru u udžbeniku citira se **Ilija Šumenković**, poslanik Kraljevine Jugoslavije u Turskoj, koji je, eto, došao do informacija da je plan u 'ustaškoj Hrvatskoj uništenje Srba direktnim putem ubijanja 1.500.000 Srba', plus preseljenjem i pokatoličenjem...

Кратко

Када је извршена је њена окупација и подела
гављени различити режими.

Оддели имала је Немачка, која се руководила
интересима. Истовремено, трудила се да

ра учествовале су Немачка, Италија,

ли су бројни колаборационисти.

Окупационих режима био је терор над целим
јима и Ромима, и над свим антифашистима.

Овођен у Независној Држави Хрватској,
ушала да реши проблем „непоћудног”

е да реше масовним убиствима,

н, с обзиром на то да је папа Пије XII

д осигура „животни простор”, Трећи Рајх је

остављен је у деловима Југославије који
али је италијанска политика толерисала

исте методе које су према српском и
њивали у Првом светском рату.

Размисли и одговори

и окупационе поделе?

поделе.

и Краљевина Југославија?

истике немачке окупационе управе?

онизма у Србији?

жим НДХ?

и политика била противуречна?

Србије (1915–1918) с окупацијом Краљевине Југославије

Objavljene su u udžbeniku, dakako, i fotografije
Pavelića i Stepinca. A kad je posrijedi broj srpskih
žrtava, naprosto je sve to u srbijanskim udžbenicima
teško pratiti.

Prema prije spomenutom gimnazijskom udžbeniku,
ukupnih ratnih žrtava na prostoru Jugoslavije bilo je
1.700.000. Broj logora je, kako navode, 'oko 70
koncentracionih i sabirnih i preko 300 zatvora'.

'Najzloglasniji - Jadovno, Kerestinec, Tenja, Đakovo,
Slavonska Požega, Pag, Jasenovac... Stara Gradiška,
Sisak, Gornja Rijeka, Novska, Prijedor, i Jastrebarsko'.

Убијено је, како пишу, преко 1,7 милијуна људи.

'Дуго се тврдило да је у њему (Јасеновцу) уморено око 700.000 људи, да би потом тај број био сведен на 350.000-400.000 мада се у савременој хрватској историографији и овај податак вишеstrуко уманjuje', пише у удџбену Mira Radojević.

Али, кад је у питању губитак људства, у њеном удџбену, 'број стварних жртава износи 1.050.000'.

Највећи губитак имали су Срби и Црногорци - око 537.000, Хрвати око 190.000-240.000, муслимани 80.000-100.000, Словенци 28.000-36.000.

'У најмонструознијој фашистичко-усташкој творевини, у НДХ, убијено је 42.791 српско дијете, 5737 ромске дјеце, 5434 муслиманске, 3710 јеврејске, 2298 хрватске...'.

7.6. На крају рата

Роме, неподобне Хрвате и све друге антиципације, усташе су чиниле још страшнији злочини, јер су више њих намениле смештању жена и деце или само деце до 14 година. Том циљу служили су логори Стара Градишка, Сисак, Горња Ријека, Новоска, Приједор и Јастребарско код Загреба, најстрашнији и отуд најзлогласнији. У злочину над овим немоћним људским бићима учествовали су и многи припадници Римокатоличке цркве.

Више логора формирано је и у Србији: Сајмиште, Бањица и Топовске шупе у Београду, потом логори у Нини (Црвени крст), Шапцу, Крагујевцу, Чачку, Крушевцу, Зајечару, Бору, Лесковцу...

Ратна штета

Процењивање висине материјалне штете коју је током рата претрпела југословенска држава почело је већ у његовој завршници као део припрема за предстојећу Мировну конференцију. Различити тимови стручњака израчунали су да је без кућа остало око 3,3 милиона људи, да је униш-

тено око 290.000 сеоских газдинстава, уништено или оштећено стотине фабрика и мањих индустријских постројења. Повлачећи се, Немци разарали пруге, путеве и мостове, остављајући иза себе пустош. На крају рата, Југославија је била поплаћена и разрушена земља. Укупна ратна штета процењена је на око 47 милијарди динара. Висину извршене пљачке уметничких добара, а и оних која су неповратно нестала, није било могуће у потпуности проценити.

Људске жртве

Подносећи захтеве за надокнаду причињене материјалне штете и сведочећи о поднетим жртвама, нове југословенске власти наводиле су да током рата убијено преко 1,7 милиона људи. У средњих година и деценија ова бројка је због различитих разлога више пута оспоравана. По неким научним мотивима, демографских и статистичких, све време су помињани и национални, политички и идеолошки. Отварана су питања националне покрајинске припадности жртава, утврђивања

Споменик жртвама расије у Новом Саду јануара 1942. године

Логор Јасеновац

Dvije stranice su posvećene ustaškom teroru i logorima. Objavljena je i fotografija poredanih leševa koji se propisuju ustašama. Otkuda ovi brojevi, teško je shvatiti. No poruka je jasna: Hrvati su genocidan narod.

Prema udžbeniku za 8. razred osnovne škole, teroru je za vrijeme Drugog svjetskog rata bilo izloženo 1.900.000 Srba. A nakon takvog uvoda u stradanje, slijede brojevi stradanja u Jasenovcu koji je bio 'ogromna fabrika smrti'. Iako se između redaka priznaje da ne postoje potvrđeni podaci broja žrtava, ipak piše sljedeće: 'Žrtve su zakopavane u masovne grobnice, bacane u rijeku Savu ili spaljivane u krematoriju. Zato ne postoje precizni podaci o broju stradalih u ovom logoru. U Jasenovac su dovođeni Jevreji iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i čak i iz Srijema i Zemuna, koji je tada pripadao NDH. Do završetka Drugog svjetskog rata smatra se da je broj žrtava 700.000'.

U srbijanskim udžbenicima uzdiže se **Diana Budisavljević**, djevojačko **Obexer** (1891.-1978.), Austrijanka udana za **Julija Budisavljevića**, šefa kirurške klinike Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Njoj se pripisuje da je 'spasila 15.000 srpske djece iz ustaških logora'.

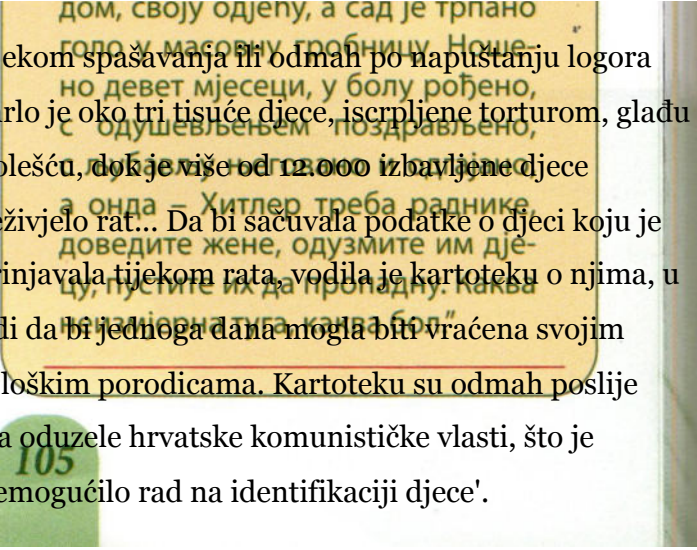

 Ђорђе Андрејевић Кун: *Сведоци ужаса*

 Диана Будисављевић (1891–1978)

Из дневника Диане Будисављевић: „Нека деца већ пре су била предвиђена за транспорт у Горњу Ријеку, а онда су због болести морала остати. Умрла су дјелимично тамо, а дјелимично од нас преузета касније, као и толико тих малих мученика, као непозната, безимена деца. А свако је имало мајку која је за њим горко плакала, имало је свој

'Tijekom spašavanja ili odmah po napuštanju logora umrlo je oko tri tisuće djece, iscrpljene torturom, glađu i bolešću, dok je više od 12.000 izbačljeno djece preživjelo rat... Da bi sačuvala podatke o djeci koju je zbrinjavala tijekom rata, vodila je kartoteku o njima, u nadi da bi jednoga dana mogla biti vraćena svojim biološkim porodicama. Kartoteku su odmah poslije rata oduzele hrvatske komunističke vlasti, što je onemogućilo rad na identifikaciji djece'.

Sličan tekst donosi i gimnazijski udžbenik. Naime, tijekom operacije Zapadna Bosna (kolokvijalno zvana Bitka na Kozari) 'ustaše su zarobili 68.000 Srba s Kozare i Potkozarja. Utvrđeno je 33.398 hiljada žrtava među kojima je više hiljada djece'.

A Diana Budisavljević je 'uz pomoć privatnih veza iz Jasenovca preuzela djecu bez roditelja, zbrinjavajući ih u prihvatilištima i porodicama koje su je podržale'.

'Sa suradnicima je izradila kartoteku za 12.000 djece, ali je poslije oslobođenja Zagreba u maju 1945. morala da je preda novim organima vlasti. Time je onemogućeno identificiranje bezimene djece'.

Postavlja se pitanje kako to da su Srbi, posebno intelektualci toliko stradali, a muž Diane Budisavljević kao Srbin uredno radio u bolnici i to kao šef klinike? Kako to da Diana Budisavljević 'spašava' toliki broj djece, a da za to ne znaju vlasti NDH? I zašto se u lekciji optužuju hrvatske komunističke vlasti da su oduzele kartoteku? Očito je da službene srpske vlasti posljednjih desetljeća, pa i posredstvom udžbenika, žele izjednačiti ustaše i hrvatske komuniste.

U srbijanskim udžbenicima ne postoji nijedan hrvatski komunist, osim **Tita**, prema kojem imaju poštovanje. Zapravo, prema Titu imaju strahopoštovanje. Omiljena tema srpskih udžbenika je odnos između vođa, kako kažu, 'dva antifašistička pokreta', Tita i **Draže Mihailovića**.

U udžbeniku za 8. razred oni su u potpunosti izjednačeni, obojica su 'antifašisti', a rat između partizana i četnika naziva se građanskim ratom.

Objavljen je i kratak Titov životopis u kojem mu zamjeraju što se 'na početku Prvog svjetskog rata borio, kao podoficir, u austrougarskoj vojsci u Srbiji', a prigovaraju mu i to da ga je Travanjski rat 'zatekao u Zagrebu'.

Mihailović je u potpunosti rehabilitiran i slavljen kao junak.

Lekcije 'Rat u Jugoslaviji 1942.' i 'Rat u Jugoslaviji 1943.' su toliko zbrkane da ih ne mogu razumjeti ni doktori povijesnih znanosti. Postoji samo Titov Vrhovni štab i Draža Mihailović i njegov Ravnogorski pokret.

Obrađujući Bitku na Neretvi 1943. srbijanski udžbenik, pravdajući poraz četnika od partizana, okrivljuje partizane da je njihova delegacija (**Đilas, Koča Popović i Vladimir Velebit**) ni manje ni više nego s Nijemcima potpisala primirje 11. ožujka kako bi napali četnike.

A u Operaciji 'Švarc', bitci na Sutjesci, srbijanski udžbenik sve zasluge za spas Tita pripisuje Srbima i Crnogorcima, hrvatskih partizana iz Dalmacije tamo kao da nije ni bilo. Usto, uspoređuju se i u istu ravan stavljaju Drugo zasjedanje AVNOJ-a i Svetosavski kongres kao odgovor AVNOJ-u.

I gimnazijski udžbenik u poglavlju 'Otpori, ustanici i antifašistički pokreti' glorificiraju Dražu Mihailovića.

'Izbjegavanje zarobljavanja, dolazak na Ravnu goru i organiziranje četničkog pokreta učinili su ga u drugoj polovini 1941. najpoznatijim gerilcem Europe'. Dražin četnički pokret nazivaju 'antifašistički'.

U gimnazijskom udžbeniku Josip Broz Tito je, za razliku od Draže Mihailovića, ipak pod lupom sumnje.

'Usprkos mnogobrojnim proučavanjima i traganju za pouzdanim saznanjima, u biografiji ove velike historijske ličnosti i državnika postoje brojne nejasnoće'.

Potom slijede lekcije u kojima su opisane bitke na Neretvi i Sutjesci s tim da se u srazu četnika i partizana nekako ne mogu prežaliti porazi četnika zbog čega 'ravnogorske snage nikada nisu prevazišle pretrpljene gubitke'.

Draža Mihailović, sudeći po gimnazijskom udžbeniku Mire Radojević, nije bio samo 'antifašist' nego i dobar čovjek.

Na primjer, **Zvonimiru Vučkoviću**, podrijetlom Hrvat, koji je bio u službi Draže Mihailovića, četnički vođa je spasio život. Nije dao da ga ubiju.

Ustanak u Hrvatskoj, prema srpskim udžbenicima, podigli su Srbi u Lici, na Kordunu i Baniji, u Gorskom kotaru. Potpuno se prešućuje hrvatski antifašist **Andrija Hebrang** i ZAVNOH. Jasno je i zašto.

Iako se u srpskim udžbenicima posljednjih godina ne spominje Hrvatsko proljeće 1971., ono se obrađuje u udžbenicima starije generacije.

U gimnazijskom udžbeniku **Dorđa Đurića** i **Momčila Pavlovića** je Poglavlje o 'SFRJ - društveni, ekonomski, politički i kulturni razvoj, glavni procesi i problemi' u kojem se uči o Masovnom pokretu u Hrvatskoj.

'U Hrvatskoj je 1971. došlo do provale hrvatskog nacionalizma (Maspok - Masovni pokret), koji je isticao da je Hrvatska ugrožena u Jugoslaviji i da je Srbija ekonomski iskorištava, pa je tražena samostalnost Hrvatske...'

Čak su neke ideje 'Maspoka', kako piše, ugrađene u Ustav 1974.

Inače, u svim srpskim povijesnim udžbenicima Ustav SFRJ iz 1974. prikazan je u negativnim tonovima i jedan je od krivaca raspada Jugoslavije.

Raspad Jugoslavije i prošli ratovi, agresija na Sloveniju, Hrvatsku i BiH u udžbeniku za 8. razred slabo je popraćen, tek na nekoliko stranica.

U udžbeniku piše kako je 'raspad Jugoslavije najavljen'.

'Križa u Jugoslaviji dodatno se zaoštrila 15. svibnja (1991.), kada **Stjepan Mesić**, hrvatski član Predsjedništva SFRJ, nije izabran na funkciju predsjednika Predsjedništva'.

Formalni raspad SFRJ počeo je 25. lipnja kada su Slovenija i Hrvatska proglasile neovisnost s tim da je Hrvatska prethodno, prosinca 1990., 'donijela Ustav u kojem su Srbi postali manjina'. Srbi u Hrvatskoj su se pobunili jer su, kako piše, strahovali od genocida.

'Od početka 1991. antisrpska kampanja manifestirala se na ulici, na radnim mjestima, u školama... Slijedili su otkazi u državnim službama, najprije u policiji, u poduzećima... Zbog toga je srpska politika evoluirala od borbe za kulturnu i političku autonomiju do potpunog odvajanja od Hrvatske i ostanka u Jugoslaviji'.

Rat u Hrvatskoj najprije je, prema udžbeniku za 8. razred, 'počeo kao lokalni, ograničen i dijelom kontroliran, a od ljeta 1991. došlo je do takvog razbuktavanja krize da su propali svi pokušaji međunarodne zajednice da zaustavi razaranja...'.

'Posebno teški sukobi su vođeni oko Vukovara i Dubrovnika. Jedina vojna sila koja je pokušavala da štiti teritorijalni integritet cjelokupne Jugoslavije bila je JNA... Ironijom sudbine, nekadašnju partizansku vojsku u svakoj od republika počeli su nazivati - četničkom vojskom', žale se autori udžbenika za 8. razred.

био је прво Јован Рашковић, а затим Милан Милошевић у Хрватској су страхovali да им је угрожена животна егзистенција и да је на помоћу нови геноцид. У новом хрватском уставу, усвојеном 21. децембра 1990, Срби су сведени на статус националне мањине. Од почетка 1991. године антисрпска кампања у Хрватској манифестовала се на улици, на радним местима, у школама, преко медија или плаката и графита претеће садржине. Следили су откази у државним службама, највише у полицији; у предузећима, као и монтирани кривични, прекршајни и дисциплински процеси с јединственим циљем – минимизирање политичких и националних права. Због тога је српска политика еволуирала од борбе за културну и политичку аутономију до потпуног одвајања од Хрватске и останку у Југославији. Због тога је 19. децембра 1991. проглашена Република Српска Крајина и усвојен је њен устав. Уставом је потврђено право српског народа на самоопредељење и стварање демократске државе српског народа „на свом историјском и етничком простору“.

Рат у Хрватској најпре је почео као локални, ограничен и делом контролисан, а од лета 1991. дошло је до таквог разбуктавања кризе да су пропали и сви покушаји међународне заједнице да заустави разарања. Рат се водио, осим оружјем, дипломатијом и путем медија. Посебно тешки сукоби вођени су око Вуковара и Дубровника.

Једина војна сила која је покушавала да штити територијални интегритет целокупне Југославије била је ЈНА. Њен челни човек био је генерал Вељко Кадиевић, савезни секретар (министар) за народну одбрану. Иронијом историје, некадашњу партизанску војску, у свакој од република, почели су називати „четничком војском“. У рат су се постепено укљу-

Слободан Милошевић и хрватски председник Франко Туђман

Слободан Милошевић се 6. јула 1991. године јавности обратио драматичним упозорењем да се пред Србијом налазе „тешки дани“, јер јој прети рат „који може бити већи од овог који се сада води на тлу једног дела Југославије“. Реч је била о рату за стварање нове Југославије, састављене од народа који у њој желе да живе. Најважнију улогу у њему требало је да има Југословенска народна армија, уз подршку свих политичких снага и институција. „Србија се не може заштити од рата коме може бити изложена ако за тај рат није спремна, односно, ако буде успавана. Управо зато, с обзиром на актуелне ратне претње које су се надиле над нашим земљом, сматрам да ЈНА треба да се налази на територијама које су насељене народима који су опредељени да живе у Југославији заједно и у миру.“

Распад СФРЈ

Potom slijedi izjednačavanje krivice za početak rata i relativiziranje srpskih zločina.

'U rat su se postepeno uključivale različite novoformirane vojske i paravojne formacije, koje su, stupajući u borbu s JNA ili dajući joj podršku, počinile velike zločine protiv civilnog stanovništva'.

Srpski zločini u Vukovaru izjednačavaju se s onima u Medačkom džepu, a genocid srpske vojske u Srebrenici sa zločinom Armije BiH u Kazanima kod Sarajeva.

'Ubijanje civila ostavilo je iza sebe masovne grobnice (Pakrac, Medački džep, Ovčara kod Vukovara, Gospić, Kazani kod Sarajeva, Kozarac, Foča, Bratunac i Srebrenica), urušene gradove, prazna sela i varošice'.

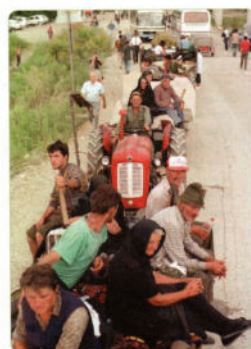
U posebnom okviru u udžbeniku se 'zamagljuje' odgovornost za masakr u Srebrenici i relativizira broj žrtava. U toj lekciji koja se bavi zločinima objavljene su fotografije srušenog Vukovara i kolone srpskih izbjeglica iz Hrvatske 1995.

Разрушени Вуковар

Фоча – споменик палим борцима у рату 1992–1995. године

Колона избеглица из Хрватске

Студентски протест 1992. године

чивале различите новоформиране војске и паравојне (стипујући у борбу са ЈНА или дајући јој подршку, почине против цивилног становништва.

После успостављеног примирја, јануара 1992. су дошле мировне снаге Уједињених нација (УНПРОФРАЦИЈЕ) био је надгледање и учвршћивање прекида су безбедност четири подручја насељена српским становљена под заштитом Уједињених нација.

Рат у Босни и Херцеговини је попримио и верск је после њеног признавања за независну државу (6. априла) и хрватска национална заједница у Босни везале су се се овај некадашњи бастион Титове Југославије нашао на цепу. Почео је као сукоб Срба и Муслимана, да би од између Муслимана и Хрвата. Српски народ је 9. јануара свој посебан ентитет: Српску Републику Босну и Херцеговину. Исте године име је промењено у Република Српска српског народа био је Радован Караџић, а командант генерал Ратко Младић. Последице ратних сукоба биле су све становнике, без обзира на националну и верску припадност, који је трајао до јесени 1995. године, страдало је много.

Убијање цивила оставило је иза себе масовне Медачки деп, Овчара код Вуковара, Гаспић, Казани, Крајина, Фоча, Братунац, Сребреница), урушене градове, рожице. Етничко чишћење остало је забележено као стварања нових националних територија. На стотине хиљада присиљено је да напусти своје домове. Страдали су

У сукобима на територији општина Сребреница и Братунац, према српским изворима из 1993, на подручју тих општина страдало је много цивила, а рањено је између 2.800 и 3.200 људи, уз следећи закључак: тачан број убијених Срба. Велики број убијених је сахрањен или комшија прије напуштања села. Неке су и Муслимани предали многи остали покопани у рушевинама кућа и домова. Пошто су тадашњи Срби, није се могло у њих ући и није више могуће вршити потрагу за њима. Што се тиче жртава које су, из било којег разлога, остале на месту или који су убијени у затвору или притвору, о њима ћемо тек саопштити. Тешко је установити прецизне податке због чињенице да се ратни распршеним подручјима која скоро да немају никакве међусобне односе на локације где су тијела покопана. Жртве су већином биле Срби, а не Муслимани и у незаузетим српским селима. Неки су покопани на браништу, али је већи број сахрањен у Југославији, у Бајиној Баши, а не на десној обали ријеке Дрине. За неке је Дрина била гроб. После Сребренице је од 16. априла 1993. била заштићена зона Уједињених нација, али постоје наоружане формације, али то муслиманске снаге. Српска војска је 11. јула 1995. године заузела Сребреницу. После тога више хиљада муслиманских мушкараца, а тачан број стрељаних, Народна Скупштина Републике Србије усвојила је 31. марта 2010. године, Сребреници којом је „најоштрије осудила“ злочин у Сребреници, и позвала све некадашње сукобљене стране у Босни и Херцеговини да „наставе процес помирења и јачања живота заснован на равноправности нација и пуном поштовању њихових права и слобода, да учинени злочини више никада не би били по-

Zanimljivo je i srpsko viđenje (udžbenik za 8. razred) kraja rata u Hrvatskoj, nakon akcija Bljesak i Oluja.

'One su izvedene u svibnju i kolovozu i završile slomom tamošnjih srpskih oružanih snaga iz republike Srpske Krajine i protjerivanjem preko 200.000 Srba. Cilj Oluje, prema riječima predsjednika Hrvatske Franje Tuđmana, bio je da nanesimo takve udarce da Srbi praktično nestanu s ovih prostora'.

U udžbeniku za 3. i 4. razred gimnazije Mire Radojević poglavlje 'Nestanak jugoslavenske države' ima samo sedam stranica od čega na ratove u RH i BiH, koji se nazivaju 'građanskima', otpada jedva tri stranice, skupa s fotografijama. Sve se, doslovce, prešućuje.

'Nakon proglašenja državne nezavisnosti, u Hrvatskoj je izbio oružani sukob između Hrvata i Srba, koji su smatrali da imaju pravo da izaberu ostanak u Jugoslaviji...!.

'Zahvaljujući stranoj pomoći hrvatska vojska je izrasla u snagu koja je mogla da ostvari cilj - uništenje Republike Srpske Krajine... U periodima primirja dvije sukobljene strane su, uz posredovanje međunarodne zajednice, vođeni pregovori o statusu Srba u Hrvatskoj. Budući da prihvatljivo rješenje nije pronađeno, hrvatska vojska je 1995. dvjema vojnim operacijama, nazvanima Bljesak i Oluja, uništila RSK'.

Hrvatska vojska je u tim akcijama 'izvršila etničko čišćenje i protjerala srpsko stanovništvo', a doprinijela je i tome Republika Srpska pretrpi velike poraze u BiH.

'Preokret u BiH dogodio se početkom 1994., kada je Hrvatska, pod pritiskom SAD-a, bila prisiljena da sklopi savez s vladom u Sarajevu. Na temelju tog sporazuma stvorena je Federacija BiH, što je hrvatskim i muslimanskim snagama pomoglo da, uz podršku SAD-a, počnu da preuzimaju dijelove teritorija koje su kontrolirali Srbi. Republika Srpska pretrpjela je teške poraze i izgubila veliki dio teritorija, zbog čega je u oktobru 1995. bila prisiljena da počne pregovore o miru'.

Zločini srpske vojske i JNA počinjeni u RH i BiH se umanjuju i relativiziraju i žele se izjednačiti sa zločinima drugih.

'Najstrašniji primjeri etničkog čišćenja... u Pakracu, Gospiću, Ovčari kod Vukovara, Kravici, Skelanima, Bratuncu, Medačkom džepu, Ahmićima, Goraždu, Srebrenici...!.

U ovoj lekciji objavljena je i fotografija zarobljenih srpskih vojnika u Oluji, fotografija srušenog Vukovara i 'sjećanje' babe **Milke Vukašić** iz Drniša na Oluju.

Nigdje, ama baš nigdje se u srbijanskim udžbenicima ne spominje upletenost službenog Beograda, Srbije i Crne Gore (Jugoslavije) i JNA u agresiji na Hrvatsku.

***

Tekst je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

Podijeli 40

Ivica Radoš | 26. 11. 2024. | 17:02h

VAŠA REAKCIJA NA TEMU

Ludilo

8

Baza

0

Svašta

8

Ah

0

Užas

8

Traži (trazilica)

- Twitter (<https://twitter.com/DalmatinskiP>)
- Facebook (<https://www.facebook.com/dalmatinskiportal>)
- Marketing (marketing)
- Kontakt (kontakt)
- Impressum (impressum)
- Pravila privatnosti (pravila-privatnosti)